

Пам'яті Віктора Тимофійовича Долбні

#12 от 14.09.2021

Залишають нас патріархи. Йде в історію ціла епоха, сучасниками, героями й творцями якої були вони – ветерани праці і боїв Другої світової, для яких вона була Великою вітчизняною, студенти 40-х минулого століття, професори й керівники ХПІ в подальшому, наставники й Учителі сьогоднішнього покоління політехніків. 17 серпня на 97 році пішов із життя Віктор Тимофійович Долбня – вчений-патріарх у галузі промислової електроніки та теоретичної електротехніки, останній в НТУ «ХПІ» учасник бойових дій, Заслужений працівник вищої школи України, Почесний доктор НТУ «ХПІ», довічний стипендіат Президента України, доктор технічних наук, професор кафедри «Автоматизовані електромеханічні системи». Один із організаторів створення і, свого часу, завідувач кафедри «Промислова електроніка», проректор, декан двох факультетів, багаторічний голова спеціалізованої ради із захисту дисертацій. Близько 700 молодих вчених отримали його підтримку і кваліфіковану оцінку своїх праць. Професор В.Т. Долбня підготував двох докторів та вісьмох кандидатів наук, він є автором майже 200 навчально-методичних і наукових робіт, у тому числі 7 монографій, 13 підручників та ін.

Життєвий шлях Віктора Тимофійовича – приклад для багатьох у тому, як, долаючи немалі труднощі, досягати вершин науки, майстерності в педагогіці і глибокої поваги людей. Перш ніж поєднати свою долю з улюбленим на все життя Політехом, довелося юному Вікторові Долбні пройти дорогами війни від Сталінграда до німецького міста Штуттгофф поблизу Кенігсберга, заслужити нагороди, лікуватися в госпіталі. Через багато років після війни написав він за своїми воєнними щоденниками книгу «1418 днів (22 червня 1941 – 9 травня 1945)» – вражаючий людський документ, який допомагає зрозуміти, як формувалися особистість і характер цієї видатної людини. Демобілізувавшись в 1947 році, Віктор Тимофійович закінчив вечірню школу, працював на заводі ім. Малишева, одночасно навчався на вечірньому відділенні ХЕТІ (нині НТУ «ХПІ»), який закінчив із відзнакою. І з того часу не розлучався з Політехом, присвятивши йому натхненну працю, заснувавши родинну династію політехніків.

Колег завжди вражала постійна пристрасть Віктора Тимофійовича до пізнання всього нового, його надзвичайно широка ерудиція і компетентність у найрізноманітніших областях. Професор В.Т. Долбня був справжнім зразком інтелігента, в ньому поєднувалися ум, знання, тактовність і людяність, водночас – принциповість у будь-яких ситуаціях.

Більшість керівників університету, багато професорів і викладачів називають Віктора Тимофійовича Долбню своїм Учителем. Серед них Почесний ректор НТУ «ХПІ», член-кореспондент НАНУ, професор Л.Л. ТОВАЖНЯНСЬКИЙ: «У таких, як він, керівників інституту ми переймали безцінний досвід творення, досвід і методи роботи з людьми, навчалися толерантності, інтелігентності, високій відповідальності». Є.І. СОКОЛ, ректор НТУ «ХПІ», член-кореспондент НАНУ, професор: «Мені дуже пощастило ще студентом зустрітися з Віктором Тимофійовичем. З того часу він став для мене Учителем, з позицією якого – принциповістю, науковою доброчесністю – я порівнюю і сьогодні багато своїх рішень». Високі оцінки науковому вкладу професора В.Т. Долбні, його особистості дають багато вчених України. Академік А.К. ШИДЛОВСЬКИЙ (Київ): «Віктор Тимофійович – багатогранна людина: відомий вчений-електротехнік, талановитий педагог, щирий, відкритий для спілкування і небайдужий до людського болю, люблячий свою Батьківщину, справжній лицар України, морально чиста, високодуховна, світла особистість».

Завідувач кафедри «Автоматизовані електромеханічні системи», д. т. н., Заслужений діяч науки і техніки України, професор В.Б. КЛЕПІКОВ: «Віктор Тимофійович Долбня – рідкісна Людина. У ньому поєднувались доброзичливість і принциповість, відповідальність, працелюбність, прагнення нового, високий професіоналізм і ерудиція. Вражали його глибокі знання з області математики, історії, філософії, літератури. Як вчений, він зробив найбільший внесок у світі в розвиток топологічних методів аналізу і синтезу електротехнічних систем, і ці його знання дуже допомогли майбутнім докторам і кандидатам наук».

Як добре, що ці та багато інших висловлювань своїх учнів і колег почув Віктор Тимофійович ще за життя. Ось що писали в мережах його випускники: «Віктор Тимофійович володів величезним моральним здоров'ям, потужним внутрішнім зарядом, який передавався й нам. Ми любимо й пам'ятаємо нашого Декана, мудру і чуйну Людину, чудового Керівника й Вихователя. Від усієї душі дякуємо Вам за тривалий благородний труд на благо Людства!». (Євгенія Одновалова, Володимир Далін, Лариса Дегтярьова, випускники ЕМБ факультету 1972 року).

Вплив його видатної особистості на виховну роботу в університеті був відчутний протягом десятиліть у співпраці Віктора Тимофійовича з Музеєм історії ХПІ, де він часто зустрічався зі студентами.

А зовсім недавні його студенти-магістри 2015 року захоплено говорили про свого Вчителя в інтерв'ю газеті «Політехнік»: «Вражає його пам'ять! Про здібність професора Віктора Тимофійовича Долбні вирішувати складні рівняння в умі, без допомоги калькулятора, ходять легенди. Хочеться, щоб таких викладачів було більше, завдяки йому прокидається колосальний інтерес до навчання, невтримне прагнення пізнати нове і багато чого досягнути в житті».

Світлу пам'ять про Віктора Тимофійовича Долбню назавжди збережуть політехніки багатьох поколінь, пам'ять про Людину, яка присвятила своє життя науці, освіті, віддала всі сили задля розвитку рідного НТУ «ХПІ», залишила яскравий слід у душах людей, які його знали. Ректорат, громадськість університету, дирекція навчально-наукового інституту енергетики, електроніки та електромеханіки, колективи кафедри АЕМС, Музею історії НТУ «ХПІ, редакція газети «Політехнік» висловлюють глибоке почуття скорботи і співчуття рідним і близьким Віктора Тимофійовича Долбні.